

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

2004-04-29 Nr. 1040-2-46

Vilnius

Santrauka

Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ ministerijai asignavimai patvirtinti 13 programų. Programų vykdymui buvo patvirtinta 555878,6 tūkst. Lt, gauta 543431,7 tūkst. Lt, padaryta 543381,7 tūkst. Lt kasinių ir 544342,3 tūkst. Lt faktinių išlaidų.

Audito metu nustatyta, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau-ministerija) ir Socialinių darbuotojų rengimo centras prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau-centras) nesilaikė audituojamu laikotarpiu galiojusios finansų ministro 2000-12-29 įsakymu Nr. 352 patvirtintos Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos. Ministerija patvirtino ir pervedė 61,0 tūkst. Lt darbo užmokesčio išlaidoms ne ministerijai pavaldžioms įstaigoms, o centras pagal autorines sutartis priskaitytus ir išmokėtus 59,7 tūkst. Lt parodė darbo užmokesčio išlaidų straipsnyje. Pažymėtina tai, kad asignavimai darbo užmokesčiui buvo panaudoti neviršijant sąmatoje šioms išlaidoms patvirtintų asignavimų.

Mūsų nuomone, ministerijoje nepakankama sutarčių sudarymo ir vykdymo kontrolė. Dėl nepakankamai aiškiai apibrėžto sutarties objekto, kadangi sutarties tarp ministerijos ir UAB „Idamas“ objektas yra tik paslaugos, o ne programinė įranga, nebuvo apskaitytas 10582,0 Lt vertės nematerialusis turtas.

Audito metu nustatyta, kad centras, apskaitydamas butus, nuosavybės teise priklausančius fiziniams asmenims, pažeidė finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 15 punkto reikalavimus, ir į ilgalaikio turto sąskaitą įtraukė bei 2004-01-01 finansinėje atskaitomybėje nepagrįstai padidino ilgalaikio turto balansinę vertę 541121,79 Lt. Be to, dėl centre 1995-2000 metais daromų neteisingų

buhalterinių įrašų, Išlaidų sąmatų vykdymo balanse 2003-01-01 ir 2003-12-31 neteisingai atvaizduotas subsąskaitos 232 „Finansavimas iš kitų šaltinių“ likutis.

Auditoriai nustatė, kad centro Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse atvaizduotas 12,4 tūkst. Lt biudžeto įsiskolinimas centrai. Nustatyta, kad centras nesilaikydamas finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 194 punkto nuostatų, įstaigos įsiskolinimo biudžetui pagal Specialiąją socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą neįrašydavo į subsąskaitos 173 „Atsiskaitymai su biudžetu“ kreditą.

Auditoriai nustatė, kad centras 2003 metais vykdė veiklą, nenumatytą Socialinės apsaugos ir darbo ministro 1994-12-27 įsakymu Nr. 51 patvirtintuose Socialinių darbuotojų rengimo centro nuostatuose. Centras su gyvenamojo namo, esančio Rukeliškių g.30 Vilniuje, butų savininkais buvo sudaręs butų eksploatavimo išlaidų ir apmokėjimo sutartis bei vykdė administratoriaus funkcijas (komunalinių paslaugų apskaitą ir atsiskaitymą už suteiktas paslaugas), teikė maitinimo paslaugas.

Audito užduotis ir aplinka

Vykdamas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2003-06-16 pavedimą Nr. 1040-2 Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje atliktas valstybinis auditas.

Ministerija yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, kurios buveinė yra A. Vivulskio g. 11, Vilnius, kodas 8860351. Ministerija yra Lietuvos Respublikos vykdomosios valdžios institucija, vykdanči įstatymų ir kitų teisės aktų jai pavestų socialinės apsaugos ir darbo sričių valstybės valdymo funkcijas ir šiose srityse įgyvendina valstybės politiką.

Ministerijai vadovauja ministrė V. Blinkevičiūtė. Ministerijos administracijai vadovauja ministerijos valstybės sekretorius R. Kairelis, kuris teisės aktų nustatyta tvarka koordinuoja ir kontroliuoja ministerijos administracijos padalinių veiklą, užtikrina, kad įgyvendinant strateginius veiklos planus būtų optimaliai valdomi ir panaudojami finansiniai, materialiniai, intelektiniai ir informacijos ištekliai bei kontroliuoja ministerijos administracinę ir ūkinę veiklą. Ministerijos Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriui vadovauja skyriaus vedėja M. Romanovska, kuri teisės aktų nustatyta tvarka garantuoja finansinės atskaitomybės teisingumą.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausanti turtą, dalis. Audito tikslas buvo nustatyti, ar Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2003 metų finansinėse ataskaitose pateikiama išsami, teisinga, tikra ir tiksli informacija, ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, bei atlikti sandorių auditą, apimančią teisės

aktų laikymosi priežiūrą. Ši ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas finansinio audito išvadoje, pateiktoje Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku. Testų pobūdis ir kiti būdingi audito apribojimai bei apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų (nėra patvirtintų Biudžetinių įstaigų apskaitos standartų) apribojimai lemia (igimta) neišvengiamą riziką, jog kai kurie reikšmingi netikslumai gali likti neaptikti. Auditas suplanuotas ir atliktas taip, kad būtų galima pagrįstai tikėtis, jog ministerijos atskaitomybėje ir apskaitos registruose reikšmingi netikslumai (įskaitant visus reikšmingus netikslumus, atsiradusius dėl klaidų, apgaulės ir apskaitos neatitikimo teisės aktams) bus aptikti.

Mes planavome audito darbą taip, kad galėtume įvertinti tiek viso audito riziką, tiek riziką, susijusią su atskirais apskaitos segmentais.

Audito atlikimo tvarka

Auditas atliktas vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais. Mes ištyrėme vidaus kontrolę ir riziką, susijusią su ministerijos veikla bei apskaitos sistemomis. Audito rizikai sumažinti atlikome savarankiškas procedūras pagal audito programas, kurios sudarytos darbo užmokesčio, ilgalaikio turto, gautinų ir mokėtinų sumų, kitų išlaidų prekėms ir paslaugoms srityse. Audito programos buvo sudarytos įvertinus kontrolės aplinką, vidaus kontrolės procedūras bei jų veikimą, o taip pat atsižvelgiant į patvirtintų asignavimų sumą bei struktūrą. Vadovaujantis racionalia audito strategija bei siekiant užtikrinti audito efektyvumą trumpalaikio turto, pinigų auditas atliktas audituojant kitas aukščiau išvardintas sritis.

Atskiri finansinio audito darbai buvo atlikti ministerijai pavaldžioje įstaigoje Socialinių darbuotojų rengimo centre prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kurio adresas – Rukeliškių g. 30, Vilnius, kodas – 9178533.

Sritis, kuriose mes negalėjome atlikti esminių audito procedūrų, buvo vertintos teisės aktų reglamentavimo ir ministerijos nustatytų vidaus kontrolės procedūrų požiūriu.

Be to, vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymo (1995 m. gegužės mėn. 30 d. Nr. I-907 su vėlesniais pakeitimais) 21 straipsnio nuostatomis bei Valstybinio audito reikalavimų 16 punktu pasirinkome apskaitos ir kontrolės UAB „Auditas“ Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje atlikto audito išvadomis.

Finansinės veiklos rezultatai

Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62 „Dėl 2003 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų paskirstymo pagal tvirtinamas programas patvirtinimo“ ministerijai

asignavimai patvirtinti 13 programų. Šioms programoms 2003 metams patvirtinti, gauti asignavimai, padarytos kasinės bei faktinės išlaidos pateikiamos 1 lentelėje.

1 lentelė
tūkst. Lt

Ministerij os 2003 m. vykdytoms programoms patvirtinti asignavimai	Ministerij os 2003 m. vykdytoms programoms gauti asignavimai	Ministerij os 2003 m. vykdytų programų kasinės išlaidos	Ministerij os 2003 m. vykdytų programų faktinės išlaidos
555878,6	543431,7	543381,7	544342,3

Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymu (2003-07-03 Nr. IX-1678) ministerijai patvirtinta 555231,0 tūkst. Lt asignavimų. Iš Vyriausybės rezervo fondo skirta ir gauta 641,0 tūkst. Lt, specialiosios programos likutis 2003.01.01 – 5.6 tūkst. Lt bei Vyriausybės 2003-09-25 nutarimu Nr. 1183 buvo skirta 1,0 tūkst. Lt minimalios mėnesinės algos padidinimui.

Paprastųjų išlaidų 680,8 tūkst. Lt ekonomija buvo panaudota nepaprastosioms išlaidoms finansuoti neviršijant programoms patvirtintų šamataų.

Visos 2003 metais ministerijos valstybės išdui pateiktos mokėjimo paraiškos buvo patenkintos.

Pagrindinės ministerijos vykdomų programų išlaidų grupės pateikiamos 2 lentelėje.

2 lentelė
tūkst. Lt

Išlaidų grupė	Kasinės išlaidos
Lėšos pervedamos ir mokėjimus vykdo miestų bei rajonų savivaldybės ar jų įgaliotos institucijos	193866,9
Lėšos pervedamos ir mokėjimus vykdo Sodros miestų ir rajonų skyriai	260321,5
Mokėjimus vykdo ministerija, pavaldžios įstaigos, lėšos pervedamos ūkio subjektams sutartiniais pagrindais	89193,3

Ministerija strateginiame veiklos plane numatė vertinimo kriterijus. Prie metinės atskaitomybės pateikė programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo ataskaitą ir, vadovaudamasi Vyriausybės įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikė ministerijos 2003

metų veiklos ataskaitą, kurioje gauti programų vykdymo rezultatai lyginami su strateginiame veiklos plane numatytais vertinimo kriterijais. Pagal pateiktas atskaitas programų uždaviniai iš esmės įgyvendinti.

Klausimai, turėsiantys įtakos audito išvadai

Teisės aktuose numatytiems mokėjimams atlikti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai 2003 metais buvo patvirtinta 260,3 mln. Lt arba 47 % ministerijos biudžeto, perduota 260,3 mln. Lt.

Vyriausybės 2002-04-15 nutarimu Nr. 530 patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sudarymo ir vykdymo taisyklių 36 punktą nurodo, kad ne vėliau kaip iki kiekvienų metų balandžio 10 dienos turi būti atliekamas nepriklausomas Valstybinio socialinio draudimo fondo ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos metinės finansinės atskaitomybės auditas. Vadovaujantis Valstybės kontrolės įstatymo (1995-05-30 Nr. I-907) 21 straipsnio nuostatomis, Valstybinio audito reikalavimų 16 punktu bei siekiant sumažinti ministerijoje atliekamo audito apimties apribojimus, buvo kreiptasi į minėtoje valdyboje auditą atlikusią auditą įmonę, prašant pateikti informaciją apie auditą, susijusio su valstybės biudžeto lėšomis, apimtį ir procedūras. Taip pat buvo paprašyta pateikti audito išvados ir laiško vadovybei kopijas. Apskaitos ir kontrolės UAB „Auditas“ 2004-04-09 rašte Nr. 01-109 nurodė, kad atlikę auditą procedūras, nepastebėjo reikšmingų neatitikimų, susijusių su valstybės biudžeto lėšų naudojimu 2003 metais.

Rastos klaidos, nustatyti pažeidimai ir netikslumai

Ministerija 2003-10-08 sudarė su UAB „Idamas“ sutartį Nr. P0030909/296 dėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vidinės ir išorinės interneto svetainių sukūrimo ir priežiūros. Sutarties objektu įvardinta „Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vidinės ir išorinės interneto svetainių sukūrimo ir priežiūros paslaugos. Bendra sutarties kaina, įskaitant personalo apmokymą, 11880,0 Lt. Minėta suma buvo sumokėta 2003 metais ir nurašyta į išlaidas. Paslaugų atlikimo aktas pasirašytas 2003-12-24. Audito metu, su ministerijos Informacinių technologijų skyriaus darbuotojais išsiaiškinta, kad UAB „Idamas“ ministerijai perdavė programinę įrangą, kurios kaina 10582,0 Lt. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad sutarties tarp ministerijos ir UAB „Idamas“ objektas yra tik paslaugos, o ne programinė įranga. 2004-03-22 ministerija ir UAB „Idamas“ pasirašė sutarties Nr. P0030909/296 programinės įrangos perdavimo - priėmimo aktą, kuriame nurodė programinės įrangos pavadinimą, kiekį ir kainą. Bendra šios įrangos kaina 10582,0 Lt.

Programinė įranga apskaityta ministerijos apskaitos registruose 2004 kovo mėn. padarant sekančius įrašus: D 019 K 250 suma 10582,0 Lt.

Vyriausybė, 2003-11-18 nutarimu Nr. 1420 iš LRV rezervo, skyrė ministerijai 38,0 tūkst. Lt visuomeninės organizacijos Lietuvos gyventojų patarėjų sąjungos veiklai iš dalies paremti. Ministerija su minėta sąjunga 2003-11-27 sudarė sutartį Nr. 330, kurios 2.1 punktu minėta sąjunga įsipareigojo biudžeto lėšas naudoti tik veiklos išlaidoms padengti pagal pridedamą sąmatą. Sutarties 3.1 punkte nurodyta, kad 38000,0 Lt pervedami paprastosioms išlaidoms. Tuo tarpu pridedamoje sąmatoje nurodyta, kad išlaidos numatomos ir ilgalaikio materialiojo turto (kompiuterio) įsigijimui. Pagal minėtos sąjungos pateiktą ataskaitą 2003 metais buvo įsigytas 4998,59 Lt vertės kompiuteris.

Sutarties Nr. 229 sudarytos 2003-06-05 tarp ministerijos ir Socialinių darbuotojų rengimo centro, 3.2 punkte neteisinga nuoroda į sutarties 2.6 punktą. Ministerija 3.2. punktu įsipareigoja sutarties 2.6. punkte nurodytu terminu priimti iš Socialinių darbuotojų rengimo centro sąskaitą – faktūrą už panaudotas lėšas leidžiant leidinį, tuo tarpu sutarties 2.6. punktu minėtas centras įsipareigoja gautas valstybės biudžeto lėšas naudoti tik leidinio „Naujovės socialiniame darbe“ išleidimo darbams vykdyti.

Ministerija, pagal audituojamu laikotarpiu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo (2002-12-03 Nr.56-1809) 3 straipsnio 1 dalies 1 punktą būdama perkančiąja organizacija, pirko paslaugą „Pasiūlymų darbo vietų, kuriose darbo aplinka neatitinka darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, modernizavimo priemonių plano koncepcijos projektui ir priemonių plano pirminiam projektui parengimas“ už 143,0 tūkst. Lt iš viešosios įstaigos Respublikinis darbų saugos centras (2003-11-21 sutartis Nr. 326). Ministerija, pirkdama minėtą paslaugą, netaikė nei vieno iš Viešųjų pirkimo įstatymo 65 straipsnio 1 dalyje numatytų būdų. Šios paslaugos pirkimas nėra atvejis numatytas Viešųjų pirkimų įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje. Ministerija nepasinaudojo audituojamu laikotarpiu galiojusio Viešųjų įstaigų įstatymo (1996-07-03 Nr. I-1428) 11 straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodyta teise nustatyti privalomą veiklos užduotį jo įsteigta viešajai įstaigai.

Mūsų nuomone, aukščiau išdėstytos klaidos ir netikslumai parodo, kad ministerijoje nepakankama sutarčių sudarymo ir vykdymo kontrolė.

Vyriausybės 2003-01-21 nutarimu Nr. 62, su pakeitimais, programai 1.2 Nedarbo mažinimas iš viso patvirtinta 6056,0 tūkst. Lt asignavimų, iš jų: 61,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui. Audito metu nustatyta, kad vykdydama šią programą ministerija pervedė lėšas sutartiniais pagrindais ne ministerijai pavaldžioms įstaigoms ir padarytas 61,0 tūkst. Lt išlaidas priskyrė darbo užmokesčio išlaidų straipsniui. Tuo būdu ministerija teikdama Finansų ministerijai asignavimų paskirstymą pagal tvirtinamas programas (LR Vyriausybės 2001-05-14 nutarimo Nr. 543 16 punktas), nesilaikė audituojamu laikotarpiu galiojusios finansų ministro 2000-12-29 įsakymu Nr. 352 patvirtintos Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos, kurioje

nurodoma, kad darbo užmokesčio straipsniui priskiriamos išlaidos etatinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo užmokesčiui. Pažymėtina tai, kad asignavimai darbo užmokesčiui buvo panaudoti neviršijant sąmatoje šioms išlaidoms patvirtintų asignavimų.

Atliekant atskirus finansinio audito veiksmus centre, buvo nustatyta, kad centras 2003 m. vykdė veiklą, nenumatytą Socialinės apsaugos ir darbo ministro 1994-12-27 įsakymu Nr. 51 patvirtintuose Socialinių darbuotojų rengimo centro nuostatuose. Centras su gyvenamojo namo, esančio Rukeliškių g.30 Vilniuje, butų savininkais buvo sudaręs butų eksploatavimo išlaidų ir apmokėjimo sutartis bei vykdė administratoriaus funkcijas (komunalinių paslaugų apskaitą ir atsiskaitymą už suteiktas paslaugas). Audito metu rekomendavus, centras 2004-03-16 raštu Nr.S1-045 kreipėsi į Vilniaus miesto merą dėl namo, esančio Rukeliškių g. 30, Vilnius, administratoriaus paskyrimo. Centro direktoriui Vilniaus miesto savivaldybės administracija 2004-03-29 raštu Nr. 040-08-454 pasiūlė kreiptis į Antakalnio seniūniją su minėto namo dokumentacija, kad būtų galima paruošti administratoriaus skyrimo įsakymo projektą. Be to, centras 2003 metais teikė maitinimo paslaugas. Auditoriams rekomendavus, atsisakyti nuostatuose nenumatytų funkcijų vykdymo, 2003-12-04 sudaryta valstybės ilgalaikio materialiojo turto (kultūrinio – buitinio korpuso dalies su įrengimais bei inventoriumi) nuomos sutartis.

Taip pat auditoriai nustatė, kad centras 2002-09-16 su darbuotoju bei 2003-01-01 ne su centro darbuotoju sudarė gyvenamųjų patalpų, esančių Rukeliškių 26 g. 3 ir 5, nuomos sutartis. Šios patalpos nebuvo priskirtos prie tarnybinių gyvenamųjų patalpų, centre nebuvo darbuotojų, kuriems gali būti suteiktos tarnybinės gyvenamosios patalpos, sąrašo. Sutartyse nenumatytas nuomos mokestis. Centro direktorius, atsižvelgdamas į Valstybės kontrolės 2004-01-15 rašte Nr. S-(1040.1.10.1)-55 nurodytus trūkumus, 2004-02-18 įsakymu Nr.V-13 minėtas patalpas priskyrė tarnybinėms gyvenamosioms patalpoms bei 2004-04-02 įsakymu Nr. V-20 patvirtinto jų nuomos kainą. Nuomininkai apskaičiuotą nuomos mokestį už minėtų gyvenamųjų patalpų nuomos laikotarpį, iš viso 4115,25 Lt, sumokėjo 2004-04-02.

Audito metu nustatyta, kad centro apskaitoje apskaitomas ilgalaikis materialusis turtas – gyvenamasis pastatas (vasarnamis), esantis Rukeliškių g. 30, Vilnius. Iš Žemės ir kito nekilnojamo turto kadastro ir registro įmonės pateiktos pažymos matyti, kad 13 šio namo butų nuosavybės teise priklauso fiziniams asmenims, o centras patikėjimo teise (valstybės nuosavybė) valdo tik administracines patalpas (166,37 kv.m). Centras 2004-02-06 raštu Nr. SI-019 pateikė informaciją, kad į centre apskaitomo minėto ilgalaikio turto balansinę vertę įtrauktos ir gyvenamosios patalpos, kurios nuosavybės teise priklauso fiziniams asmenims. Centras, apskaitydamas butus, nuosavybės teise priklausančius fiziniams asmenims, pažeidė finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 15 punktą, nurodantį, kad ilgalaikio turto sąskaita skirta biudžetinės įstaigos patikėjimo teise valdomo

nematerialiojo ir ilgalaikio materialiojo turto apskaitai, ir 2004-01-01 finansinėje atskaitomybėje nepagrįstai padidino ilgalaikio turto balansinę vertę 541121,79 Lt. Auditoriams rekomendavus, šio ilgalaikio turto vertė atitinkamai sumažinta 2004-03-13, surašant buhalterinę pažymą.

Centro Išlaidų sąmatų vykdymo balanso 2004-01-01 bei apskaitos registru duomenimis, subsąskaitos 232 „Finansavimas iš kitų šaltinių“ likutis 2003 m. sausio 1d. ir 2003 m. gruodžio 31d. buvo 125,2 tūkst. Lt. Subsąskaitos likutis susidarė dėl 1995-2000 metais daromų neteisingų buhalterinių įrašų, t.y. ūkinės operacijos buvo registruojamos netinkamose subsąskaitose. 2004 metų balandžio mėn., taisant padarytas klaidas, padaryti atitinkami įrašai apskaitos registruose ir subsąskaitos 232 likutis sumažintas 121182,1 Lt.

Centras, vykdydamas nuostatuose numatytą veiklą, sudaro autorines sutartis su lektorais, kurie skaito paskaitas kursų klausytojams. 2003 metais pagal autorines sutartis buvo priskaityta ir išmokėta 59667,99 Lt. Centras lėšas parodė Specialiosios socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2004-01-01 apyskaitoje darbo užmokesčio išlaidų straipsnyje, nesilaikydamas audituojamu laikotarpiu galiojusios finansų ministro 2000-12-29 įsakymu Nr. 352 patvirtintos Valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos, kurioje nurodyta, kad darbo užmokesčio straipsniui priskiriamos išlaidos įstaigų ir organizacijų etatinių darbuotojų darbo užmokesčiui. Pažymėtina, kad asignavimai darbo užmokesčiui buvo panaudoti neviršijant sąmatoje šioms išlaidoms patvirtintų asignavimų.

Centro Išlaidų sąmatų vykdymo 2004-01-01 balanse atvaizduotas 12,4 tūkst. Lt biudžeto įsiskolinimas centrai. Atvaizduotą įsiskolinimą sudaro 11934,97 Lt Centro negauti asignavimai pagal Specialiąją socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą bei 526,92 Lt lėšų, gautų už valstybės turto nuomą, likutis. Nustatyta, kad centras, nesilaikydamas finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 194 punkto nuostatų, įstaigos įsiskolinimo pagal Specialiąją socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą biudžetui neįrašydavo į subsąskaitos 173 „Atsiskaitymai su biudžetu“ kreditą. Pažymėtina tai, kad negauti asignavimai nėra biudžeto įsiskolinimas centrai, o jų panaudojimas kitais metais įteisintas Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 28 punkte.

Audito metu išsiaiškinta, kad centras nuo įstaigos veiklos pradžios eksploatuoja ir prižiūri jam nepriklausančius su katiline susijusius inžinerinius tinklus. Centras 2004-03-17 raštu Nr. SI-048 kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Energetikos ir ūkio departamentą, prašydami paaiškinti, kam priklauso minėti inžineriniai tinklai.

Mūsų nuomone, centras turi tiksliau planuoti išlaidas elektrai bei šildymui, kadangi dalį padarytų išlaidų padengia gyventojai apmokėdami pateiktas sąskaitas, taip pat atsižvelgti į gyventojų įsiskolinimus. 2003 metais centras pateikė gyventojams sąskaitų už šildymą už 18984,82

Lt, gyventojai apmokėjo, įskaitant įsiskolinimus, 19961,79 Lt. Už elektros energiją tuo pačiu laikotarpiu buvo pateikta sąskaitų už 23618,76 Lt, gyventojai apmokėjo, įskaitant įsiskolinimus, 33896,98 Lt. Kadangi centras iš gyventojų gautomis lėšomis atstato savo išlaidas, tai leido 2003 metais iš išlaidų skirtų šildymui (1.01.3.03) perkelti 26,5 tūkst. Lt į kitus išlaidų straipsnius bei iš išlaidų skirtų elektros energijai (1.01.3.04) perkelti 21,1 tūkst. Lt į kitus išlaidų straipsnius.

Mūsų nuomone, rastos klaidos ir netikslumai, parodo, kad ministerijos sukurtos vidaus kontrolės procedūros neužtikrino, kad būtų teisingai sudaromos jos ir pavaldžių įstaigų išlaidų sąmatos, būtų garantuotas pavaldžių įstaigų finansinių ataskaitų teisingumas.

Pasiūlymai ir rekomendacijos dėl centre audito metu nustatytų trūkumų buvo pateikti Valstybės kontrolės 2004-01-15 rašte Nr. S-(1040.1.10.1)-55. Taip pat centrui buvo rekomenduota sudaryti sutartį (-is) dėl valstybinės žemės naudojimo ir žemę apskaityti teisės aktų nustatyta tvarka.

Kiti pastebėjimai

Ministerijai pavaldžios įstaigos pateikė atskaitomybes ministerijos nustatytu laiku, tačiau jose nėra žymų apie gavimą.

Ministerijoje nėra nustatytų rašytinių procedūrų, kurios nustatytų atskaitomybės sudarymo tvarką. Mūsų nuomone, tai padėtų ministerijai, kaip asignavimų valdytojui, vykdamas teisės aktuose numatytas prievoles garantuoti savo ir pavaldžių įstaigų finansinių ataskaitų teisingumą.

Pasiūlymai ir rekomendacijos dėl vidaus kontrolės stiprinimo

- Rekomenduojame ministerijai, kaip atsakingai už savo ir pavaldžių institucijų išlaidų sąmatų sudarymą, sukurti vidaus kontrolės procedūras, užtikrinančias, kad asignavimai darbo užmokesčiui būtų tvirtinami ir priskiriami atitinkamam išlaidų straipsniui teisės aktų nustatyta tvarka.
- Rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės procedūras, užtikrinančias, kad apskaita būtų tvarkoma teisės aktų nustatyta tvarka bei garantuotas pavaldžių įstaigų finansinių ataskaitų teisingumas.
- Rekomenduojame sukurti vidaus kontrolės procedūras, sustiprinančias sutarčių sudarymo ir vykdymo kontrolę.
- Rekomenduojame parengti finansinės atskaitomybės rengimo tvarką.

Dėkojame už malonų bendradarbiavimą ir geranorišką reagavimą į auditorių pareikštas pastabas ir pasiūlymus. Taip pat tikimės, kad Jūs atsižvelgsite į mūsų pateiktus pasiūlymus ir rekomendacijas ir apie jų įgyvendinimą informuosite Valstybės kontrolę iki 2004-12-28.

Finansinio audito 4-ojo departamento direktorė

Vita Jurkevičienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Jolita Gnėdikienė

Susipažinome:

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė

Vilija Blinkevičiūtė

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
valstybės sekretorius

Rimantas Kairelis

Finansų ir buhalterinės apskaitos skyriaus vedėja

Marija Romanovska